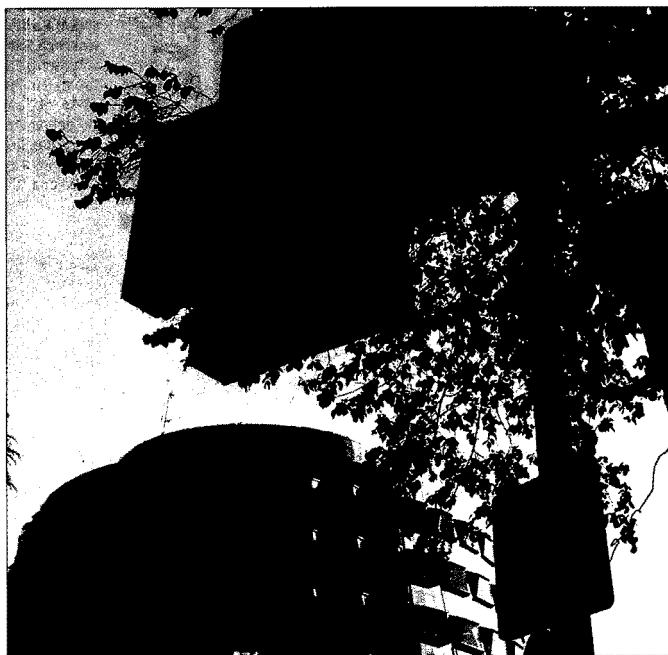

Els 62 firmants, articulistes de l'AVUI i de vuit diaris catalans més, exigeixen a partits i institucions una "sortida digna" a la situació de l'Estatut al Tribunal Constitucional. Si no, la tria és "involució o secessió".

El dilema espanyol

El dret col·lectiu a l'autogovern de Catalunya presenta unes profundes i inequívokes arrels històriques que el fan un cas especial en la política comparada de les realitats nacionals de tot el món. Com sabem prou bé, la voluntat de preservar l'autogovern va ser un dels vectors de la història medieval i moderna de Catalunya, que inclou innombrables guerres amb França i dues guerres contra la monarquia hispànica. Al segle XX, la voluntat d'autogovern dels catalans va cristal·litzar institucionalment amb la Mancomunitat, un embrió de govern nacional cridat a aixecar el país a tots els nivells. La imposició de la dictadura del general Primo de Rivera va posar fi a aquest tímid episodi de llibertat col·lectiva, però l'any 1931, abans que s'aprovés la Constitució de la II República Espanyola, es va recuperar un espai d'autogovern amb la institució de la Generalitat. No cal emfasitzar el que va suposar després per a Catalunya la imposició d'una dictadura i d'un govern autoritari durant quatre dècades. Després de la gran manifestació unitària de 1977, i seguint el guió de 1931, la Generalitat va ser restablerta abans que s'aprovés la nova Constitució democràtica, com a expressió d'uns drets històrics que aleshores no va discutir ningú. I un nou Estatut d'Autonomia pactat entre tots va rebre un ampli suport popular en el referèndum de 1979. Anys després, la gran majoria de forces polítiques catalanes es va proposar reformar l'Estatut per assegurar un reconeixement nacional formal i un autogovern d'alt nivell competencial, simbòlic i institucional en el nou escenari global. El resultat tots el sabem.

Sortosament, la història no es repeteix, i Catalunya no es troba avui a les portes d'una nova imposició violenta que hagi d'anihilat el seu autogovern. Però Catalunya, i amb ella tot l'Estat, sí que es troba en una cruïlla històrica decisiva que pot segellar (o no) el fracàs d'Espanya com a projecte polític compartit i com una democràcia de qualitat capaç d'acomodar la seva diversitat nacional interna. Amb tots els seus defec-

L'Estatut porta prop de quatre anys al Tribunal Constitucional ■ ACN

tes, que les idealitzacions de la Transició perden de vista, la Constitució de 1978 va tenir una virtut: va obrir un marc flexible en què cada comunitat autònoma podia trobar el nivell d'autogovern més acostat possible a les característiques i aspiracions de la societat respectiva. Un sol exemple bastarà. La Constitució de 1978 estableix el deure de conèixer el castellà però no prohibeix que una comunitat autònoma pugui establir un deure de coneixement anàleg per a la seva llengua pròpia, si en aquest deure la comunitat hi veu tant una garantia de sostenibilitat lingüística com una eina d'integració social i d'igualtat d'oportunitats. A l'Estatut del 1979 els catalans van fixar l'objectiu d'arribar a

la plena igualtat del català i del castellà "quant als drets i deures dels ciutadans de Catalunya" i al del 2006 els catalans van considerar arribat el moment de concretar aquesta igualtat establint per al català el deure que ja existeix per al castellà. Si ara resulta que aquest deure és inconstitucional o és interpretat de manera banal, o si es posa en qüestió el significatiu èxit d'integració que ha suposat la immersió lingüística, només podem concloure que el punt on se'ns vol retornar se situa ni més ni menys que abans de 1979.

Mentre altres democràcies del món desenvolupat s'esforcen a resoldre la seva convivència multinacional a través del reconeixement constitucional del

seu pluralisme nacional intern i de diversos models federals d'autogovern i de govern compartit, Espanya corre el seriós perill de voler tancar judicialment un contenciós que només es pot abordar, gestionar i resoldre en termes polítics i amb vocació de futur. Amb l'anunciada sentència d'un Tribunal Constitucional caducat, dividit, deslegitimant i internacionalment desprestigiat, és evident que Espanya es troba a les portes d'un episodi d'estricta involució política i autonòmica, amb el perill que suposa la negació de les aspiracions de reconeixement i d'autogovern nacional dels catalans. Si aquestes aspiracions —que han estat formulades amb plena lleialtat a l'ordenament jurídic, pactades entre tots i referendades a les urnes— no caben a la Constitució, només hi ha dues sortides possibles: o els catalans renuncien a les seves aspiracions o renuncien a la Constitució; l'evolució federal i plurinacional de l'Estat autonòmic està avui en perill mortal. Els sotassignats, col·laboradors de la premsa diària catalana, de sensibilitats i tarannàs diferents, volem unir les nostres veus per fer saber a l'opinió pública que la situació actual és excepcional i demana gestos polítics excepcionals. La responsabilitat és, en primer lloc, de les institucions i dels partits polítics. Els pactes han de ser respectats, especialment quan tenen, a més a més, la legitimitat democràtica dels ciutadans. Si les institucions i els partits polítics no són capaços de trobar una sortida digna a la situació actual, la realitat obligarà els catalans a triar entre la involució i la secessió. I no cal dir que si aquest esdevé finalment el dilema només hi haurà una opció compatible amb la història i amb les aspiracions polítiques de la majoria de catalans actuals. ■

Toni Aira, Sebastià Alzamora, Pere Ayguadé, Josep M. Ballarín, Joan Barril, Oriol Bohigas, Carles Boix, Pere Bonnin, Josep Borrell Figuera, Alfred Bosch, Albert Branchadell, Gemma Calvet, Juli Capella, Manuel Castaño, Àngel Castiñeira, Jordi Coca, Joaquim Coello, Agustí Colomines, Melcior Comes, Joan B. Culla, Manuel Cuyàs, Antoni Dalmau, Carles Duarte, Ramon Folch, Josep M. Fonalleras, Iu Forn, Patrícia Gabancho, Quim Gibert, Salvador Giner, Saül Gordillo, Xavier Gual, Hèctor López Bofill, Alfons López Tena, Josep M. Lozano, Ferran Mascarell, Àlex Masllorens, Imma Merino, Joan Francesc Mira, Joaquim Monclús, Josep Moya-Angeler, Xavier Muñoz, David Murillo, Josep Oliva, Ramon Pedrós, Carles Porta, Miquel Pueyo, Pilar Rahola, Ferran Requejo, Ignasi Riera, Enric Roca, Xavier Roig, Ferran Sáez, Cristina Sánchez Miret, Vicent Sanchis, Marçal Sintes, Eulàlia Solé, Josep M. Solé i Sabaté, Sílvia Soler, Joan Subirats, Vidal Vidal, Albert Villaró, Vicenç Villatoro.